

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Nonne a domino exercituum hoc fiet. Quod populus labore suo tibi peperit,
ignis faciet copiam, Et in quo homines defatigati sunt, id uocuorum
locorum satis præbebit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

sunt ab historicis, quomodo rex Babyloni edificarit. Inter omnia id summi loco miraculi ducitur, quod Euphratem grandem illum fluium per urbem uexerit, quanquam id Græci Semiramidi reginæ tribuât, cuius parum solidam tamen rationem habent. Author est enim Daniel, quod gloriabatur rex, instructam à se Babylonem, De extructis uero reginæ, deliciarum hortis in alto supra tectorum fornices Iosephus scribit. Solent enim inutilia multa edificare reges, quibus nimium auri & argenti est. ut in Aegyptiorum turribus & sepulchris apparet. Eiusmodi pulchra, magnifica, pretiosa que edificia, in ignominiam & dedecus (inquit Habacuc) uertentur. Quam ob causam? Quod hæc omnia miserorum sudore & sanguine, iniqua facultate per exactionem & interemptionem parata, extruat. Nam ut recepimus, tam augustum imperium, multa sanguinis effusione & iniquitate, citra necessitatem assequi illum oportuit. Quare hoc ciuitatem per uel cum sanguine, edificare Habacuc uocat. Pecunia enim effuso sanguine parata est, ac iniuria, qua homines adfecit. Ac eadem ferè uerba loquitur Micha propheta in regem Iuda, dum ait cap. 3. Sanguine edificatis Zion, & Ierusalem cum iniquitate, ut adpareat communè hunc prophetis, in tyrannos sermonem fuisse,

Nonne a domino exercituum hoc fiet. Quod populus labore suo tibi peperi

ANNOTATIONES.

perit, ignis faciet copiam, Et in quo ho-
mines defatigati sunt, id uacuatorum lo-
corum satis præbebit.

Vbi enim tam immanes, & ferè humanas uires ex-
cedentes, eriguntur structurae, illic non paucos esse ne-
cesse est, qui operi incumbant, ac labori. Duplex est au-
tem labor. Alter eorum, qui pendunt exactiorem, qua
ædificetur. Alter eorum, qui illic suo corpore, frustra
etiam, herilia obsequia præstant, ac laborant. Vterque
difficilis est hominibus utroq; etiam defatigatur. Adeo
labore hominũ ad suas uoluptates abutuntur Tyrann-
ni. Sed agedum, constanter ædifica & eleganter ador-
na. compelle homines, & fátiga. Veniet olim hora, qua
de te canemus & dicemus. Ecce pulchrum & præcla-
rum ædificium, in hoc tantummodo apparatus est, ut
ignis inde maiora fomenta habeat. & quo homines de-
fatigari oportuit, ideo solum erectum est, ut uacuis
& uastus illius rei locus tanto fiat amplior. Sic enim in
Hebræo sonat, *Quæ populi laborauerunt in abun-
dantia ignis erunt. Et in quo lassati sunt, in abundan-
tia inantatis erit.* Nam ita etiam dici solet, si ridicule,
aliquis ardui operis mentio fiat. Quod frustra institu-
tum sit, nec eo peruenire, quo decretum erat. Vt Papa
tus ad nihil aliud tantas congescit diuitias, quam ut eo
plures auferantur ei, & ad tantum ideo fastigij, con-
scendat, ut eo profundius cadat. Sic illud posset, qui ar-
H *ccm suam*

cem suam multis propugnaculis & sepibus muniret. ac ne quicquam tamen littora bubus aret. Bene est, si ne, edificet, pulchra inde fomenta ignis fient. Stultus, Quo magis edificat, hoc maiorem alijs comburendi materiam exhibebit.

Eadem ratione regium edificium hic ridet, Ac si dicat. O quam præclara edificas, at quam splendidus ignis fiet id in quo tot nunc homines laborant? Et, Quot pulchra, uacua que tantum loca illic relinquentur, ubi tot nunc laborando defatigantur? Et inuertet se consilium tuum, nec fiet uoti tui compos. Tu uis ut ad honorem & ornamentum deueniat structura illa, & ad turpitudinem & deformitatem cedit, ut desolata cremata que loca reperiantur illic, ubi nunc paradysos longe pulcherrimas edificas. Id uero à subditis fieri non debet, ne seditio cooriat, sed à Domino exercituum, is optime inueniet, qui uoluntatem suam exequantur, nempe Persas & Medos. Ac profecto egregium omnino iudicium est. Multos ipse contriuit mortales, illorum facultate imminuta & uitiata, ut edificium suum augustum, perfectum & forte esset, ergo rursus ipse imminui ac debilitari debet, ut edificium eius in cinere in deuastatis igni locis iaceat. Et quom iniuria & sanguine edificauerit, ipse non lympha abluet, sed igni exuret, ut neq; sanguis, neq; iniusticia ibi porro sentiat. Quam id uero creditu difficile fuit, quod dicebatur tantum, nec coram apparebat, eius=

bat, eiusmodi potentem structurã igni desolari necesse
esse. Quare oportuit hic spiritũ esse, qui hæc doceret,
& ad credendum ijs, hortaretur Iudeos. Nam Babylo
nijs, si hæc audissent, ludibrio fuisset, præcipue quom
eiusmodi pœna à domino exercitiũ .i. à Iudeorũ Deo,
que spernebant, illi, uentura erat. quippe cuius popu-
lum destrueret. Quemadmodũ Iudeis & Romanis lu-
dibriũ erat, se à crucifixo Deo, Christo, destructũ iri,
cuius tamẽ in dies trucidabant sanctos. Hodicq; domi-
nis nostris risus est, illũ Deum aliquid posse facere, cu-
ius uerbũ prædicamus, quom quotidie persequatur.

**Replebitur enim terra cognitione
gloriæ Domini, ut aquã mare cõtegit.**

Hanc sententiã è Mose, Propheta desumpserunt,
qui Exo. 9. de Pharaone sic ait. Propterea excitauit te,
ut ostendam fortitudinẽ meam in te, ut annuncietur no-
men meũ in uniuersa terra. Hoc est. Tu me ueluti inuti-
lem miseri populi Deum, qui non late cantatus sit con-
temnis. Atqui & ego tibi quicquam ostendam, ne con-
temner adeo & uilis reputer, sed enim oẽs gentes ca-
nent ac loquentur de uiribus meis. Item Num 14. Viuo
ego. Ois terra gloria mea replebitur. Id est, uos tentatis
& dehonoratis me. Ego uero exhibebo me uobis, sicq;
uos inuadã, ut mundus gloria mea repleatur. hoc est, ut
canar, dicar, prædicar, honorer undiq; ubi audierint,
quid fecerim uobis, quem adeo uos tentatis. Sic Iesaiã

H 2 de Regno